

Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány

Alapítói gondolatok

Születésem óta Fejér megyei lakos vagyok, legalábbis papíron, hiszen az egyetemi évek alatt és után egy ideig az általam nagyon szeretett fővárosunkban éltem. Sosem tudtam, s nem is akartam elszakadni a tájtól, ahol felnőttem, s immár hosszú évek óta ugyanabban a házban élek, amelyet a szüleim építettek közös családi fészeknek. S nyár-estéken, az agárdi teraszunkon üldögélve csodálkozva nézem az édesapám által sok éve ültetett fenyőfa mára már ekeket ostromló magasságát.

„Térjetez vissza, honnan eszeveszettül elindultatok. Vár benneteket csókjaival a szülőföld, vigasztaló varázsával az anyáitok nyelvén zengő dajkadal, vár minden-minden zug, békét, szeretetet, megnyugvást lehelve!” Nekem Ady tanácsa valóságos életprogram, s éljek bárhol is, örökre Velencei-tavi leszek. A hazatérés öröme, annak felismerése, hogy a mi magyar röghöz kötöttségünk nem feltétlenül hátrány, hanem előny is lehet, meghatározza a munkámat, és a szűkebb hazához való viszonyomat.

Ezért alapítottam 2006-ban a Velencei-tavi Kistérségért Alapítványt. Szerettem volna tenni valamit ezért a kultúrtájért, ezért a sokáig elfeledett, mellőzött, egykor szebb napokat látott turisztikai térségért. Szerettem volna méltóképpen folytatni a Velencei-tóval szervenvelmes szerelemben eső Springer Ferenc megszakadt munkáját. Akkor még nem gondoltam, nem is reméltem, hogy egyszer ennek a térségnek az országgyűlési képviselője lehetek, miként azt sem, hogy állami vezetőként és a térségi fejlesztési tanács elnökeként, majd tagjaként részese lehetek konkrét fejlesztési tervek kidolgozásának és megvalósításának. Mindezt hálás vagyok a sorsnak és a választópolgároknak.

Együttal megköszönöm az alapítvány első elnökének, dr. Thimár Attila irodalomtörténész barátomnak, s a jelenlegi elnöknek, dr. Kazai Viktornak, valamint a kuratóriumi és felügyelőbizottsági tagoknak, hogy sokkal többet tudtak megvalósítani az azóta eltelt időszakban, mint amire az induláskor számítottam. S persze köszönöm a munkájukat támogató szervezeteknek is a jelentős anyagi segítséget, remélem, sok vállalat, gazdasági szereplő fogja a jövőben is segíteni az alapítvány munkáját.

Mi, akik a Velencei-tónál élünk, szerencsések vagyunk, mert számunkra, mikor gépen szállunk fölébe, akkor sem térkép e táj, s pontosan tudjuk, hol lakott itt Vörösmarty Mihály. Reméljük, még sokáig csodálhatjuk a tó csillogó víztükrét, ihatjuk a pákodzi és nadapi lejtőkön termett szőlő nedűjét vagy éppen az Angelika-forrás hűsítő vizét. S reméljük, gyermekeink is itt fognak felnőni, élvezni az élet szépségeit, sportolni, kerékpározni, kajakozni, vitorlázni, s majd felnőttként dolgozni, küszködni, szeretni, s családot alapítani. A maga szerény eszközeivel alapítványunk is ezt kívánja segíteni, szolgálni.

A hazatérés öröme, annak felismerése, hogy a mi magyar röghöz kötöttségünk nem feltétlenül hátrány, hanem előny is lehet, meghatározza a munkámat, és a szűkebb hazához való viszonyomat.

L. Simon László

A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány sikerei

A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány több mint tízéves működése során mindenkorai lehetőségeinek kihasználásával, folyamatos munkát végzett annak érdekében, hogy az alapító okiratában meghatározott célokat megvalósítsa.

Közel hét évvel ezelőtt vettem át az Alapítvány kuratóriumi elnöki tisztségét dr. Thimár Attilától. Akkor legmerészebb álmaimban sem gondoltam volna, hogy olyan intenzív munkának nézünk elébe, mint amit az elmúlt években sikerült megvalósítanunk. Támogatóink ehhez nyújtott nélkülözhetetlen segítségét ezúton köszönöm meg. Szerencsések vagyunk, hogy vannak olyan, az Alapítvány céljaival egyetértő és a térség fejlődése iránt elkötelezett vállalkozások, amelyek támogatásunkkal anyagi áldozatot is vállalnak.

Alapítványunk egyik legfontosabb célkitűzése, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel elősegítse a Velencei-tó idegenforgalmának fejlesztését. Ehhez azonban nem elég a tó természetes szépségéből eredő vonzerő, elengedhetetlenül szükségesek olyan kulturális- és sportlétesítmények, amelyek önmagukban is érdemesek arra, hogy az ide látogatók felferessék ezeket, illetve, hogy olyan eseményeknek adjanak otthont, amelyek további látogatókat csalogatnak a térségbe. E területen elért legfontosabb eredményeinket foglalja össze jelen kiadványunk.

Eddig elvégzett munkáink megkoronázásaként, az Alapítvány beruházásában, befejeződött a műemlékvédelem alatt álló kápolnásnéyi Halász-kastély teljes felújítása, amely a jövőben kiállítóhelynek és közösségi térnek ad otthont. A felújított kastélyhoz méltó környezet megteremtése érdekében, történeti kutatásokat követően, megvalósult a kert helyreállítása is.

Legmerészebb álmaimban sem gondoltam volna, hogy olyan intenzív munkának nézünk elébe, mint amit az elmúlt években sikerült megvalósítanunk.

Egy új épületet emelni mindig jelentős, hosszú távú, jövőbe mutató döntés, hiszen egy épület fennállása általában hosszú évtizedekre meghatározza közvetlen környezetét. Különösen így van ez a közösségi célú épületek esetében. Egy meglévő, műemléki védelem alatt álló, leromlott állapotú épület felújítása még jelentősebb vállalkozás, hiszen az elődeinktől ránk hagyott örökség továbbélését hosszabbítjuk

meg, örökölni hagyva azt az utánunk következő generációknak.

Ezért különösen büszke Alapítványunk arra, hogy annak a kápolnásnéyi Halász-kastélynak a megmentését érte el, amelyet a második világháború után oly mértékben hanyagoltak el és alakították át, hogy rekonstrukcióját az utolsó pillanatban sikerült megkezdeni.

Az alapítvány 10. születésnapján nagy örömmel adtuk át az elkészült kastélyt és a történelmi kertet a nagyközönségnek, azzal a jövőbe vetett hittel, hogy még számtalan, sokaknak örömet okozó, a most megnyíló kiállításhoz hasonlóan színvonalas, tárlatot és rendezvényt szervezhettünk itt. Azóta látszik, hogy törekvéseink sikeresek, a második kiadás már tartalmazza az újabb és számos eredményt., amellyel sikerült hozzájárulnunk Kápolnásnéyi és az egész Velencei-tavi kistérség kulturális és turisztikai életének fellendítéséhez. Az alapítvány ennek érdekében dolgozik majd az elkövetkezendő évtizedekben is.

Dr. Kazai Viktor
a VTKA kuratóriumának elnöke

A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány

A Velencei-tavi Kistérségért Alapítványt (VTKA) 2006-ban hozta létre a gyermekkorát a tó környékén töltő, és jelenleg is itt élő L. Simon László.

A VTKA létrehozásakor megfogalmazott célok között szerepelt egyebek között, hogy civil szervezetként tevékenyen részt vegyen a Velencei-tó környékén élők kulturális életének gazdagításában, a kistérség kulturális örökségének ápolásában, idegenforgalmának, minőségi turizmusának fejlesztésében. Mindezek elérése érdekében az Alapítvány feladatul tűzte ki maga elé a Velencei-tó környékének gazdasági és idegenforgalmi fellendítése érdekében vállalkozói fórumok, továbbképzések, tanfolyamok szervezését és ezek támogatását, kiadványok összeállítását és megjelentetését, a helyi, épített, kulturális örökség védelmét, a tó környékén lakó gyermekek oktatásának segítését, és a tehetséges fiatalok kibontakozásának támogatását is. Az Alapítvány az elmúlt évtizedben szerepet vállalt állandó és időszakos kiállítások, művészeti programok rendezésében, illetve megvalósításuk támogatásában, a Velencei-tavat és környékét bemutató könyvek és egyéb kiadványok megjelentetésében, szakmai koncepciók és tervek kidolgoztatásában.

A szervezet eddig végzett munkájának kiemelkedő eredményei a kápolnásnyéki Halász-kastély műemléki védelem alatt álló ingatlan rekonstrukciója és sikeres működtetése, a Velencei-tavi Intéző Bizottság egykori iratanyagára épülő irattár megmentése, a Fejér megyei irodalmi emlékfal és a hozzá kapcsolódó olvasókönyv elkészítése, a tó környékén több szobor felállítása, és a megyei napilapban havonta megjelenő Velencei-tó melléklet menedzselése.

Az Alapítvány, a megalakulásának 10 éves évfordulója alkalmából rendezett ünnepség megszervezésére, a szervezet évtizedes tevékenységét bemutató kiadvány megjelentetésére, valamint további kiállítások és kulturális programok színvonalas létrehozására, 2016-ban pályázatot nyújtott be az Emberi Erőforrások Minisztériumához, amelynek eredményeként 1 250 000 forint támogatásban részesült.

Tisztségviselők

A kuratórium elnöke:

Dr. Kazai Viktor

Velencén élő jogász

A kuratórium tagjai:

Fidel László és

Schmidt József

Az alapítvány adatai

Székhelye és címe:

2475 Kápolnásnyék,

Deák Ferenc utca 10.

Adószám: 18498875-2-07

Nyilvántartási szám:

07-01-0000869

Közhasznúsági fokozat:

közhasznú

Pető Hunor Klebelsberg Kuno-szobra a kápolnásnyéki Halász-kastély parkjában, és a 2016-ban átadott, felújított kastély

Gárdonyi Géza szülőházánál dr. Rétvári Bence államtitkár avatta fel az irodalmi emlékfalat. Mellette L. Simon László államtitkár, Kelemen István színművész és Tóth István gárdonyi polgármester áll.

Fejér megyei irodalmi emlékfal

Huszonkét Fejér megyei költő és író domborművét készítette el a Velencei-tavi Kistérséget Alapítvány, amelyeket Gárdonyi Géza szülőházánál lepleztek le 2014. augusztus 2-án.

A Velencei-tóért dolgozó alapítvány 2014-ben kért fel huszonkét kortárs magyar képzőművészt, hogy készítse el egy-egy Fejér megyéhez kötődő író, költő bronz domborműbe öntött portréját.

Az alkotások Gárdonyi szülőházának falára kerültek, nem titkoltan azzal a céllal, hogy az emlékfal a szépirodalmat szerető olvasók, kortárs írók, irodalmárok zárandókhelyévé váljon. Az Alapítvány arra is számít, hogy a megye valamennyi diákja, irodalomtanára vezetésével, legalább egyszer felkeresi a helyet.

**Váljék az emlékfal
a szépirodalmat szerető
olvasók, irodalmárok
és kortárs írók
zárandókhelyévé!**

Az emlékfalat Gárdonyi Géza születésének 151. évfordulóján avatta fel dr. Rétvári Bence, az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára, aki beszédében példaértékűnek nevezte, hogy ilyen jelentős emlékművet közpénz nélkül, adományokból és összefogással létre lehetett hozni. Ez nemcsak a leszármazottaknak és családjaiknak jelent sokat, hanem az egész közösség számára is összetartó erő – tette hozzá.

A VTKA saját forrásból, kisebb felajánlásokból és három cég – a Hungrana Kft., a ZÁÉV Zrt. és a Dunafin Kft. – adományából készítette el az emlékfalat, amely több mint 10 millió forintba került.

Az emlékfalon elhelyezett írók és költők, illetve a domborműüket készítő alkotók

Wathay Ferenc (1568–1609 körül) – Bíró Lajos Virág Benedek (1752 körül–1830) – Blaskó János Ányos Pál (1756–1784) – Cyránsky Mária Vörösmarty Mihály (1800–1855) – Raffay Dávid Eötvös József (1813–1871) – Györfi Sándor Vas Gereben (1823–1868) – Kligl Sándor Vajda János (1827–1897) – Pető Hunor Eötvös Károly (1842–1916) – Kolozsi Tibor Gozdsdu Elek (1849–1919) – Lestyán Goda János Bársony István (1855–1928) – Zsemlye Ildikó Radó Antal (1862–1944) – Lieb Roland Ferenc Gárdonyi Géza (1863–1922) – Pogány Gábor Benő György Oszkár (1882–1944) – Sánta Csaba Széchenyi Szigmond (1898–1967) – Szabolcs Péter Kodolányi János (1899–1969) – Oláh Katalin Németh László (1901–1975) – Béres János Jankovich Ferenc (1907–1971) – Rajcsók Attila Csanádi Imre (1920–1990) – Rohonczi István Takács Imre (1926–2000) – Madarassy István Sobor Antal (1933–2010) – Kocsis Balázs Keszei István (1935–1984) – Lukács István Bella István (1940–2006) – Plank Antal Csoóri Sándor (1930–2016) – Kontur András

Olvasókönyv az emlékfalhoz

A Fejér megyei irodalmi emlékfal avatásával egy időben jelent meg az az iskolásoknak és felnőtteknek szóló olvasókönyv, amely bemutatja a megmintázott huszonkét író és költőt, illetve a domborművek alkotóit. Az Alapítvány gondozásában napvilágot látott könyvet L. Simon László szerkesztette.

Egyfajta kalauz kíván lenni ez a könyv – mondta L. Simon László államtitkár, országgyűlési képviselő, amikor a Fejér megyei irodalmi emlékfal avatásával egy időben bemutatta a kötetet, és a benne szereplő írókat, költőket. Az emlékfal huszonkét alkotása mind egy-egy Fejér megyéhez kötődő, a magyar irodalom történetében jelentős életművel rendelkező alkotónak állít emléket. Mindannyian vagy a megye területén születtek, vagy életük során hosszabb-rövidebb ideig Fejér megyében alkottak.

Ki mindenkinek tartozott hozzá az identitásához a Fejér megyeiség.

Az L. Simon László szerkesztette, iskolásoknak és felnőtteknek is szóló olvasókönyv, amely – a huszonkét szobrász mellett – mind a huszonkét író és költőt bemutatja, minden alkotótól verseket és novellákat is közöl. Arra számítunk – tette hozzá a kötet bemutatóján a szerkesztő –, hogy akár ennek a kis olvasókönyvnek a segítségével is felidézhető lesz az

a nyelvi és érzelmi gazdagság, az a műfaji és esztétikai sokszínűség, az a tiszta hazaszeretet, amit – az 1568-ban született Wathay Ferentől a 2010-ben elhunyt Sobor Antalig – megyénk egykori írói nyújtanak számunkra. Megismerhető belőle, hogy Wathay Ferentől Bella Istvánig ki mindenki élt, született, alkotott a megyében, ki mindenkinek tartozott hozzá az identitásához a Fejér megyeiség, kik örökítették meg a térség szépségeit, értékeit irodalmi alkotásokban.

Az olvasókönyv egyben az emlékfal „idegenvezetője” is hiszen, aki olvasva az írók, költők életrajzát, egy-egy művet, megtudhatja, ki, miért is volt érdemes arra, hogy domborműve Gárdonyi Géza agárdi szülőházának falára felkerüljön. Nyilvánvaló sokaknak egyértelmű, ki volt Vörösmarty Mihály vagy Németh László, de talán nem árt felidézni, ki az a Wathay Ferenc, mi is az a Wathay-kódex. Vagy milyen nagyszerű emberek éltek és alkottak a megyében, Bella Istvántól Sobor Antalig bezárólag. Azóta megjelent a bővített második kiadás, amely a 2016-ban elhunyt Csoóri Sándorra is emlékezik.

„Ha nem is mondhatjuk, hogy Fejér megyének vannak a leggazdagabb irodalmi hagyományai, azt azért mindenképpen állíthatjuk, hogy sokkal szegényebb lenne a irodalmi térképe az itt élt és alkotott költők és írók nélkül. Ákos mestertől napjainkig rendkívül változatos az a névsor, amely fölállítható [...]”

E gondolatokat Fejér megye első, Szent István-i oklevélben történt írásos említésének 1000. évfordulójára 2009-ben megjelent, Lakat Erika szerkesztette *Irodalmi emlékhelyek Fejér megyében* című kiadvány bevezetőjében olvashatjuk. [...] Öt év elteltével viszont már érezzük, hogy kiegészítésre szorul az akkori kis füzet, hiszen csak Agárdon mennyi értékkel lettünk gazdagabbak...

(Részlet L. Simon László előszavából)

Velencei-tavi Terv- és Irattár

A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány felvállalta az egykori Velencei-tavi Intéző Bizottság (VIB) 1958-tól 1992-ig keletkezett, értékes dokumentumgyűjteménynek megmentését. Velencei-tavi Terv- és Irattárat, az Emberi Erőforrások Minisztériuma (EMMI) és a Dunafin Kft. támogatásának köszönhetően, 2014. február 18-án adták át.

Tessely Zoltán országgyűlési képviselő Halász János államtitkár, L. Simon László államtitkár és dr. Kazai Viktor kuratóriumi elnök társaságában az avatóünnepségen

Az egykori Velencei-tavi Intéző Bizottság és vezetője, dr. Springer Ferenc három évtizeden keresztül felelt a Velencei-tó fejlesztéséért. Ez idő alatt rendkívül értékes terv- és dokumentumtár jött létre, amelybe döntően a tó fejlesztésére vonatkozó tervek, illetve a tó környéki települések infrastruktúrájának kialakítását és megújítását dokumentáló anyagok kerültek. Mindezek mellett a Velencei-tótól távolabb eső, de a tó vízgyűjtő területéhez tartozó települések (Vértesszőlő) kommunális beruházásairól, és a térség településközpontjainak kialakításáról szóló dokumentációk is helyet

kaptak a gyűjteményben. A meglévő tervdokumentáció értékét növeli, hogy egységesen szemlélteti a Velencei-tavat és annak környezetét.

Az eredeti irattár az 1970-es években jött létre, akkor még korszerű körülmények között őrizték a dokumentumokat, de az 1990-es évek eleji költöztetés után az irattár eredeti rendje felborult, ráadásul az elhanyagoltság és a beázások következtében egyes iratsorozatok károsodtak is.

A dokumentumgyűjtemény megmentését a VTKA vállalta fel. Az Alapítvány a tervtári anyag rendezésekor az egykori struktúra helyreállítására törekedett. A szakmai munkát dr. Csurgai Horváth József székesfehérvári levéltári igazgató irányította.

A megmentett iratanyagot a VIB egykori székhelyén, a Velencei-tavi Vízi Sportiskola (VVSZ)

– Agárd, Tópart u. 17. – telephelyén kialakított irattárban helyezték el, amit Halász János kulturális államtitkár adott át.

Az irattár hosszú évtizedekre nyújthat kutatási alapot a térség történetét tanulmányozó szakemberek, és a jövő fejlesztési tervein dolgozó mérnökök számára, de természetesen más, korábban, és az azóta keletkezett iratanyagokkal együttesen, önálló gyűjteményként is hasznosítható.

Még rendezésre váró iratok jóval az átadás előtt

A Bence-hegyi kilátó ötletpályázata

A VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt. 2016-ban a Bence-hegyen új kilátót épít az évtizedekkel ezelőtt elbontott régi olajfúró-torony helyére. Az ötletpályázat lebonyolításában a VTKA is közreműködött.

A Velencei-tó és Térsége, Váli-völgy, Vértes Térségi Fejlesztési Tanács és a VADEX Zrt. a Bence-hegyi kilátó címmel építészeti ötletpályázatot írt ki 2014 végén. Olyan terveket vártak, amelyek alapul szolgálhatnak a Velencei-tó északi partján található Bence-hegy turisztikai fejlesztésének megvalósításához. A Nadapi kilátónak is nevezett hegytetőről gyönyörű panoráma nyílik a tóra és a környező településekre.

A kiírók olyan terveket vártak, amelyek a környék adottságait figyelembe véve, a turisztikai hasznosítás lehetőségeit mérlegelve, javaslatot tettek egy kilátó megépítésére. Elvárás volt, hogy a tervezett kilátó alkalmas legyen turistacsoportok (30–50 fő) fogadására, illetve a látogatókat kiszolgáló funkciók is elhelyezhetőek legyenek benne. Ugyanakkor építészeti jelként is szolgáljon, hiszen a 210 méteres Bence-hegy tetején a Velencei-tavi látkép meghatározó eleme lesz.

A bíráló bizottság a 156 pályamű közül a legjobbnak Pozsár Péter és munkatársai (Hello Wood Kft.) tervét ítélte. A második helyezett Kruppa Gábor és Merkel Tamás, a harmadik Bartha Zalán, Béres Csaba és Bozsó Barna közös munkája lett. Kiemelt dicséretben részesítették Lőrincz Barna, Gazdag András, Jorge Díez Aragón és Szabó Péter pályaműveit. Dicséretben részesültek: Ulrih Péter, Nagy Tibor, Varga Csaba, Bencsik Balázs, Tóth Enikő, Molnár Balázs, dr. Gajdos István, Illyés Zsuzsanna, Hajnal Lilla, Végh Gyula, Nagy Ádám és Ükös Tamás.

A díjazott pályaművekből 2015 tavaszán a Várkert Bazárban, majd a Velencei Korrzón nyílt kiállítás. A Korrzón a helytörténeti kutatásokat végző Salacz Nóra által rendezett, a régi kiállítónak szentelt kiállítás is nagy siker volt. Az ötletpályázatnak a METSZET építészeti szaklap különszámot szentelt.

**Bence-hegy tetején
a Velencei-tavi látkép
meghatározó eleme lesz.**

A Bíráló Bizottság tagjai:

L. Simon László, a Miniszterelnökség államtitkára, Bitay Márton Örs, a Földművelésügyi Minisztérium államtitkára, Fülek Zsolt építészeti és építésügyi helyettes államtitkár, Koszti András, Velence polgármestere, Majoros Gábor, a VADEX vezérigazgatója, Igari Antal Fejér megyei főépítész, Péter Ágnes szobrász és Zoboki Gábor építész

L. Simon László, Majoros Gábor VADEX vezérigazgató, Tóth Károly vezérigazgató-helyettes és Kruppa Gábor a megépítendő kilátó makettjénél

A pályázaton győztes Hello Wood csapata

Kolonics György szobra

A Velencei-tavi Vízi Sportiskola (VVSI) északi kajak-kenu és evezőspályáján, Kolonics György halálának ötödik évfordulóján, 2013. augusztus 2-án leplezték le a sportolót ábrázoló szobrot. Kligl Sándor szobrászművész alkotásának felállítását a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány kezdeményezte és a VVSI-vel közösen valósította meg.

Kolonics György a jelentős sportemberek közül is kiemelkedett. Mérhetetlen akarat vezérelte, a halál fiatalon, sorsszerű körülmények között érte – mondta dr. Boross Péter volt miniszterelnök a szobor avatásán tartott beszédében. Hozzátette: a kiváló sportolók teljesítménye a nemzettudatot erősíti, a nemzeti dicsőséget „egy fokkal magasabbra emeli”. Kolonics György millióknak okozott örömet.

A szoboravatón L. Simon László országgyűlési képviselő emlékeztetett arra, hogy a Velencei-tavi Vízi Sportiskola a magyar sport kiválóságainak hosszú sorát nevelte fel az elmúlt évtizedekben. Úgy vélte, hogy ezért a szobor nemcsak Kolonics Györgynek állít emléket, hanem mindazoknak is, akik sokat tettek a vizes sportokért a Velencei-tavon. Dr. Kazai Viktor, a VTKA kuratóriumának elnöke

köszöntőjében kiemelte: az utánpótlás számára fontosak az olyan példaképek, mint Kolonics György. Ez a szobor pedig minden nap e kiváló sportemberre emlékezteti a Velencei-tónál sportoló fiatalokat.

Kligl Sándor Munkácsy-díjas szobrászművész a Kolonics Györgyöt mintázó tervét nem sokkal a sportoló megrázó halála után készítette, végleges formába azonban csak a VTKA felkérés után öntötte. Az alkotás megvalósítását a Nemzeti Kulturális Alap támogatta.

**Kolonics György
a jelentős sportemberek
közül is kiemelkedett.**

Kolonics György szobra az északi kajak-kenu evezőspálya mellett

A Klebelsberg-szobor avatójának résztvevői dr. Rétvári Bencét hallgatják

Klebelsberg-szobor: a Fejér megyeiek főhajtása

A huszadik század legjelentősebb magyar kultúrpolitikusa, Gróf Klebelsberg Kuno születésének 140. évfordulója alkalmából állított szobrot az Alapítvány Kápolnásnyéken, a Dabasi Halász-kastély kertjében, 2015. november 13-án. Pető Hunor alkotását dr. Rétvári Bence államtitkár és L. Simon László államtitkár leplezte le.

„Fontos gondolata volt Klebelsberg Kunonak, hogy a demokráciát mindig a kulturális, az oktatási demokráciának kell megelőznie” – mondta Rétvári Bence, az Emberi Erőforrások Minisztériumának parlamenti államtitkára Pető Hunor, Munkácsy-díjas képzőművész alkotásának avatásán. „Tudás és világnézet nélküli embereknek a demokrácia nem jelent akkora lehetőséget az egyenjogúságra az esélyteremtésre, mint azoknak, akik rendelkeznek mindezekkel.” Az államtitkár beszélt arról is: Klebelsberg számára az is fontos volt, hogy a magyar elit oktatását európai szintre emelje.

Klebelsberg számára az is fontos volt, hogy a magyar elit oktatását európai szintre emelje.

Az avatáskor még felújítás alatt álló kápolnásnyéki Halász-kastély kertjében elhelyezett szoborra úgy is tekinthetünk, mint a Fejér megyeiek főhajtására az egykori székesfehérvári ciszter diákból államférfivá érett Klebelsberg emléke előtt. A születésének 140. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen Tessely Zoltán, a térség országgyűlési képviselője arra hívta fel a figyelmet, hogy az egykori kultúrpolitikus oktatási reformjai ma is példaként állnak a döntéshozók előtt, akik erőt meríthetnek belőlük az iskolarendszer fejlesztésekor.

Pető Hunor, L. Simon László, dr. Hoppál Péter és dr. Kazai Viktor a Petőfi-szobornál

Petőfi-szobor Kápolnásnyéken

Petőfi Sándor mellszobrának avatásán dr. Hoppál Péter kultúráért felelős államtitkár mondott beszédet 2016. március 15-én, Kápolnásnyéken, a Halász-kastély kertjében. Pető Hunor alkotásának felállítását az Alapítvány finanszírozta.

„Az identitásunk és a kultúránk az az erő, amely összetart minket, magyarokat. Ezért fontos, hogy figyelmünket az értékeink felé fordítsuk. Nemzeti ünnepeink, mint a március 15-ei is tanúskodnak összetartozásunkról. A márciusi ifjak öröksége pedig a valódi értékek mellett való kiállást jelenti a szá-

**Ha az értékeinkhez
ragaszkodunk, erősek
vagyunk közösségként.**

munkra. Dacoltak ugyanis a korszellemmel, szembementek a korabeli iránymutatásokkal, de kitartottak elveik mellett. Ez a felfogás a mai generáció számára is példa” – mondta dr. Hoppál Péter kultúráért felelős államtitkár Pető Hunor Munkácsy-díjas képzőművész alkotásának ünnepélyes leleplezése előtt. „Petőfi ma is irányt mutat nekünk: hősi helytállásával, a magyarsághoz való ragaszkodásával és azzal, hogy ki kell állnunk értékeink mellett. Bárhol is éljünk a nagyvilágban, 1848–49 öröksége mindig velünk lesz. A közösségben megélt értékörzés és -teremtés az egyetlen lehetőség arra, hogy ne fújjanak el olyan viharok szelei, amelyek 1848–49-ben tomboltak, és tombolnak sajnos ma is. Ha az értékeinkhez ragaszkodunk, erősek vagyunk közösségként.”

A megújuló kápolnásnyéki kastély parkjában másodikként elhelyezett szobrot dr. Hoppál Péter államtitkár, L. Simon László államtitkár és dr. Kazai Viktor, az Alapítvány kuratóriumának elnöke társaságában leplezte le a nemzeti ünnepen.

Herman és Chernel után Solymos Ede-szobor

Solymos Ede, a Velencei-tó halászata című monográfia szerzőjének szobra került harmadikként az agárdi csónakkikötő melletti sétányra, 2016. május 6-án. Kontur András alkotása Gárdonyi Város Önkormányzatának jóvoltából, a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány kezdeményezésére, a Nemzeti Kulturális Alap támogatásával készült el.

Solymos Ede (1926–2008) néprajzkutató, a magyar hivatásos és népi halászat kutatója, nemzetközi hírű tudósa a Velencei-tó és környékének halászatával is foglalkozott. Munkássága előtt tisztelegve döntött úgy az Alapítvány, hogy születésének 90. évfordulója alkalmából szobrot állíttat a 2014-ben leleplezett Herman Ottót és a 2015-ben felavatott Chernel Istvánt ábrázoló művek szomszédságában.

„Büszkeséggel tölt el, hogy Solymos Ede helyet kapott a Velencei-tó partján” – mondta az egykori bajai múzeumigazgatóról Zsigó Róbert, a Földművelésügyi Minisztérium államtitkára, Baja korábbi polgármestere a Hermant és Chernelt is megmintázó Kontur András szobrászművész új alkotásának leleplezésekor. A három tudós különböző időből, az ország különböző részeiből származik, mégis összekötötte őket a Velencei-tó, a természet, a néprajz, a hagyományok tisztelete, szeretete, valamint az elköteleződés ezen értékek fennmaradása és továbbadása mellett” – jegyezte meg az államtitkár. Egyben reményét fejezte ki, hogy a szobrokra nem csupán köztéri műalkotásként tekintenek az arra járók, de emlékeznek a 21. század emberének természethez való viszonyát formáló kiváló tudósokra is.

A 21. század emberének természethez való viszonyát formáló kiváló tudósok.

Kontur András, dr. Kazai Viktor, L. Simon László, Zsigó Róbert és Tóth István a szobornál

A kápolnásnyéki Halász-kastély a felújítás megkezdése előtt

A kápolnásnyéki Halász-kastély

Az Alapítvány céljai között szerepel kulturális szolgáltatások nyújtása és olyan intézmények létrehozása, amelyek megfelelnek a kultúrát kiemelten kezelő, minőségi turizmus elvárásainak. Mindezek megvalósítása érdekében vállalta a civil szervezet műemléki védelem alatt álló kápolnásnyéki Halász-kastély megmentését.

A Halász-család 19. század eleji klasszicista kúriáját az 1910-es években építtette át L-alaprajzú, manzárdtetővel borított, neobarokk épületté Halász Gedeon. A homlokzat jobb sarkán négyzetes, zömök, egyemeletes, lapos sátozott – egykor kupolás – torony található. A hátranyúló szárny udvari oldalán ión oszlopok által tartott mellvédes, félkörívesen kiemelkedő, nyitott közép-rész húzódik.

A Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegyéből származó, rendkívül kiterjedt, 1669-ben nemesi címet nyert Dabasi Halász-család nemesi levelét 1818-ban hirdették ki Fejér vármegyében. Ide a 19. század elején költöztek, amikor Dabasi Halász Sámuel feleségül vette Magyary-Kossa Annát, és ezzel a kápolnásnyéki birtok tulajdonosa lett. Itteni, első kúriájuk, valószínűleg a század első felében épült, klasszicista stílusban. Bő fél évszázaddal később Dabasi Halász Lázár már az egyik legnagyobb birtokos volt Nyéken, gazdaságát 1893-ban már bérlők művelték. A család 1895-ben 1235 katasztrális holdat – azaz korábbi földjeinek dupláját – birtokolt, és övék volt a környék legjobban gépesített gazdasága is.

Lázár fia, Dabasi Halász Gedeon az 1910-es években építtette fel mai formájában a család kápolnásnyéki kastélyát. Az akkor neobarokk stílusban átalakított épületet 1945-ig a Halász-család lakta. A második világháború utáni kollektivizálással a kastély termelőszövetkezeti tulajdonba ke-

Dabasi Halász Gedeon az 1910-es években építtette fel mai formájában a család kápolnásnyéki kastélyát.

rült, falai között sokáig a helyi Vörösmarty TSZ irodái működtek. A következő évtizedekben nem törődtek az épület felújításával, állapota a rendszerváltás követően is folyamatosan romlott.

A kastély megmentése néhány évvel ezelőtt a lehetőségek átgondolásával, majd a konkrét tervek elkészítésével indult. Igazi lendületet azonban 2014-ben, a Magyar Állam és az Európai Unió támogatásának elnyerésével vett. A KDOP-2.1.1/B-12-2012-0032 azonosítószámú, „A Kápolnásnyéki Dabasi Halász kastély rekonstrukciója – Látogatótér és kiállítóhely kialakítása” elnevezésű projekt lehetővé tette, hogy 2016-ra megújuljon a kastélykomplexum és parkja, amely így egyedülálló szolgáltatásokat és élményt kínálhat majd a Velencei-tó térségében.

Képeslapok a kápolnásnyéki kastélyról az 1910-es évekből

A 2015-ben indult felújítás eredményeként
2016-ban átadott kastély

Halász Gedeon Központ

Az Alapítvány eddigi legnagyobb vállalkozása a Halász Gedeon Központ kialakítása volt. A csaknem 460 millió forintos beruházás eredményeként megújult a kápolnásnyéki kastély és hozzá tartozó park, amely a jövőben a DFT Hungária Zrt. fejlesztéseként megvalósult Eseményközponttal együtt várja a látogatókat.

„A kápolnásnyéki Dabasi-Halász kastély rekonstrukciója – Látogatótér és kiállítóhely kialakítása” elnevezésű projekt keretében megújult kastélykomplexum a kistérségben egyedülálló szolgáltatásokat kínál a jövőben. A beruházás elsődleges célja volt ugyanis a turizmus területi koncentrációjának csökkentése, és új típusú kulturális, turisztikai szolgáltatások biztosítása a tóköri településekre látogatóknak. Ennek megfelelően a kastélyban és melléképületeiben kiállítóhelyek, étterem, borospince és kávézó működik majd.

A 306,1 millió forintos európai uniós forrásból megvalósuló felújításhoz a projektgazda Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány 16,11 millió forint önrésszel járult hozzá. A fejlesztésnek köszönhetően, az évtizedeken át pusztuló és elhanyagolt kastélyban, a Velencei-tó környékén egyedülálló, modern kiállítóterek, továbbá információs tér jön létre. A projekt célja volt, hogy a felújítást követően olyan kulturális-idegenforgalmi központ alakuljon ki, amely kiállításoknak és közösségi rendezvényeknek egyaránt otthont adhat, tovább növelve a Velencei-tó környékének turisztikai vonzerejét.

A csaknem 150 millió forintos beruházásnak köszönhetően a 20. század eleji állapotoknak megfelelően rekonstruálták a kastély másfél hektáros kertjét. A felújításkor megőrizték a történeti telepítésből származó növényzetet, visszaállították a kert eredetihez hasonló útrendszerét, és megóvták a park szerkezeti elemeit, természeti értékeit.

A megújításával párhuzamosan Pető Hunor, Munkácsy-díjas képzőművész Klebelsberg- és Petőfi-szobrával tovább gazdagodott a kastély parkja. Helyreállították a megfeszített Krisztust ábrázoló utcafronti kőkeresztet is. 2016-ben Pogány Gábor Benő szobrát avatják fel a 225 éve született Széchenyi István előtt tisztelegve, illetve Kontur András Szent István-domborművet és a Napot ábrázoló absztrakt kőszobrát is felállítják.

A Halász-kastély 2011 óta műemléki védelem alatt áll. A kastélyépület egykori pompáját visszanyerve, csodálatos kiállításokkal várja a környéken élőket és az ide látogatókat.

A DFT Hungária Zrt. beruházásában felépült eseményközpont

Új típusú kulturális, turisztikai szolgáltatások biztosítása a tóköri településekre látogatóknak.

**HALÁSZ
GEDEON
KÖZPONT**

A kápolnásnyéki zsidó temető rekonstrukciója

A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány a Civil Alap – 2014 pályázati program támogatásával helyreállította a kápolnásnyéki zsidó temetőt, illetve az első világháború és a Holokauszt zsidó áldozatainak emlékfalát.

Az elmúlt évtizedekben a kápolnásnyéki zsidó temető és az ott található, az első világháború és a Holokauszt zsidó áldozatainak emlékfala jelentős állagromlásokon ment keresztül.

Olyan példaértékű helyreállítási munka ért véget, amely mintául szolgálhat a Magyarország területén lévő többi zsidó temető megőrzése és rekonstrukciója során.

Az Alapítvány a Civil Alap – 2014 pályázati program támogatásával arra vállalkozott, hogy helyreállítja a kápolnásnyéki izraelita temetőt. Megszünteti azt az állapotot, amely az évtizedes elhanyagoltság és rongálódás következtében balesetveszélyessé tette a temető területét, továbbá igyekszik méltó körülményeket teremteni az emlékezéshez.

A 2015-ben, több hónapon keresztül zajló rekonstrukciós munkák eredményeként helyreállították és restaurálták a temetőben található 124 sírt. A sírkövek visszakerültek eredeti helyükre, a kettétört, vagy megrongálódott sírokat pedig eredeti állapotuknak megfelelően állították helyre. A pályázati forrásnak köszönhetően kerítés épült a temető köré, amely így már egyértelműen elhatárolja a területet a szomszédos telkektől. A parcellák között az út ismét járható, megtörtént a kertrendezés is. A temető bejáratánál található két emléktáblát szintén helyreállították, a rajtuk lévő feliratok ismét olvashatók. A bejáratí frontra, az emléktáblák elé kovácsoltvas kerítés épült, és térköveztek, így méltó módon fogadhatók a temető látogatói.

A kápolnásnyéki zsidó temető helyreállításával, a Civil Alap támogatásának köszönhetően, a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány méltó módon emlékezhetett a Holokauszt 70. évfordulójára. A kertrendezés egyben lehetőséget teremtett arra, hogy a tó környékén élők a jövőben is hasonlóan emlékezhessenek a vészorszakra.

Az Alapítvány 124 sírt és az emlékfalat is helyreállította a kápolnásnyéki zsidó temetőben

A VELENCEI-TAVI KISTÉRSÉGÉRT ALAPÍTVÁNY MUNKÁJÁNAK TOVÁBBI EREDMÉNYEI

Sokszínű és színvonalas kiállítások sorozata

A 65 éves MKB Bank gyűjteménye a 200 éves kastélyban

A Halász-kastély első kiállítását a 65 éves MKB Bank jóvoltából csodálhatta meg a nagyközönség. A fantasztikus, nagy budapesti kiállítások színvonalát idéző tárlat betekintést nyújtott az egyik legnagyobb magyar képzőművészeti gyűjteménybe. Az érdeklődők megtekinthették többek között Mednyánszky László, Markó Ferenc, Barabás Miklós, Rippl-Rónai József és Csók István kiváló alkotásait. A kiállítás kurátora Rubovszky Éva volt. A tárlat hatalmas sikert aratott, és a nagy érdeklődésre tekintettel meg is kellett hosszabbítani látogathatóságát.

Egy család három iskolateremtő művész

A Halász-kastély az átadást követő első, nagysikerű kiállítás óta számos különleges és rendkívül színvonalas tárlatnak adott otthont. *Egy család három iskolateremtő művész* címmel nyílt kiállítás 2017 májusában. Ferenczy Károly a századelő magyarországi festészetének kiemelkedően fontos mestereként, lánya, Ferenczy Noémi a gobelinművészet legnagyobb hazai alakjaként, fia, Ferenczy Béni a modern magyar szobrászat nagy hatású megújítójaként került be a művészet történetébe. A művészdinasztia három tagjának műveiből válogatott gazdag kiállítás a 19. század végétől az 1950-es évekig terjedően több történelmi korszakon ívelt át. A művek a szentendrei Ferenczy Múzeumi Centrum jóvoltából látogattak el a Velencei-tóhoz és nagy sikert arattak. A kiállítást Kósa Lajos országgyűlési képviselő nyitotta meg.

Mesél a kastély

Ugyanekkor nyílt meg a kastély történetét bemutató állandó kiállítás a kastély kívülről kupolával díszített toronyszobájában. A tárlat alapját, az épületet valaha díszítő bútordarabok adják. A kastély történetét Bányai Balázs, a Szent István Király Múzeum történész kutatója évek óta, ő volt a kamara-kiállítás kurátora is. A látogató az eredeti tárgyak, korabeli fotók és dokumentumok segítségével megismerheti a kastély és a benne valaha élők történetét.

A kastély történetét bemutató állandó kiállítás

Reformáció 500

A reformáció 500. évfordulója alkalmából megrendezett emlékév keretében érkezett 2017 őszén a Halász-kastély udvarára az az utazó kiállítás, amelyet ingyenesen látogathattak az ide érkezők. A Velencei-tó környékén csak a Halász-kastélyban, csak ezen a napon több százan tekintették meg a különleges installációt, köztük nagyon sok iskolai és óvodai csoport.

Jártam a jelenben, éltem a jövőben

A 200 éve született Arany Jánosra emlékező vándorkiállítást 2017 decemberében nyitották meg a Halász-kastélyban. A Petőfi Irodalmi Múzeum az Arany-emlékév keretében vándorkiállítást indított útjára *Jártam a jelenben, éltem a jövőben* címmel, amely december 3-án „Arany-Advent vasárnap” érkezett a Halász-kastélyba a látogatók nagy örömeire.

Arany János vándorkiállítás a kastélyban

Művészetközelen

A nagy sikerű Ferenczy-kiállítást követően 2018. május 5-én újra különleges gyűjteményt mutatott be a kastély. A WHB csoport és a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány közös szervezésében létrejött tárlaton a világ gazdagításának és jobbításának szándékából fakadó Cziráki-lenyomatokat, valamint a győri utcák és a Rába-part kalapos, pipás „tőváris” alkotásait csodálhatták meg a látogatók. A magángyűjtemény kavalkádja volt a transzcendens képzeletnek és a színtiszta realizmusnak. A kiállítás szeptember végéig várta az érdeklődőket. A tárlatot Borkai Zsolt, Győr polgármestere nyitotta meg.

Többes számban

A Magyar Nemzeti Múzeum a háború centenáriumi éveiben ismét országjáró múzeumkörútra indult, hogy az I. világháború korát bemutassa azoknak, akik egy-egy vidéki városban vagy ahhoz közel élnek. A 18 méter átmérőjű, félgömb alakú sátorban a látogatók nem hagyományos kiállításba léptek be, hanem át is érezhették, milyen lehetett a fronton vagy a hátszországban élni száz évvel ezelőtt. A különleges élményt adó kiállítás 2018 júniusában egy hétig várta az érdeklődőket.

Ívek és hajlítások

2018. június 15-én Szűcs László szobrászművész *Ívek és hajlítások* című kamarakiállítása beköltözött a *Művészetközelben* című tárlatba, szervesen és elegánsan kiegészítve azt. A megnyitón Wehner Tibor művészettörténész méltatta az alkotót. Az alkotó egyensúlyban tartja a művészt és a mesterembert, átmenetet képez múltból a jelenbe, ahogyan a régmúlt szobrainak figuratív formavilága tükröződni látszik saját nonfiguratív plasztikáiban, csakúgy, mint az alapanyagok tekintetében, amint például durva mészkőből féldrágakőre vált. Szűcs László alapvetően óriási méretekkkel, hatalmas kövekkel dolgozik, melyeket hihetetlen könnyedséggel ível, hajlít és csavar.

L. Simon László országgyűlési képviselő, Szűcs László szobrászművész és Wehner Tibor művészettörténész az *Ívek és hajlítások* című kiállítás megnyitóján

Felmenők

2018. június 29-én a Halász-kastély parkjában Felmenők címmel Pogány Gábor Benő szobrászművész kültéri alkotásaiból nyílt szabadtéri kiállítás. Mint megnyitójában Lévai Anikó elmondta, szívéhez nagyon közel áll a szolnoki művészet, ott töltött gyermekévei okán is. Elmondta, a művésztelep működése annak idején kihatott a város egészére, az utak mentén és a tereken egyre szaporodó műalkotások pedig fontos találkozások lehetőségét teremtették meg, olyanokét, amelyek tizedszerre, századszorra is új gondolatokat, kérdéseket és válaszokat születtek az elsétáló szemlélőkben. A Kápolnásnyéken bemutatott négy szobor mindegyike külön figyelmet érdemel. Az alkotások szimbolikája összegző, kifejezőmódjuk rendkívül erős, karakteres – miközben motívumaik az archaikus tudattalan képeit megrázó erővel jelenítik meg. A csodálatos szobrok távozásukkal nagy ürt hagytak maguk után.

Lévai Anikó, L. Simon László és Pogány Gábor Benő szobrászművész a *Felmenők* című kiállítás megnyitóján

Puszták aranya

A szegedi Móra Ferenc Múzeum gyűjteményéből a nagyszentmiklósi kincs hiteles másolatait és az örökös jóvoltából László Gyula a honfoglalás korát bemutató grafikáit vonultatta fel a 2018. október 13-án megnyitott kiállítás. Több mint 200 éve, 1799-ben kerültek elő a bánáti Nagyszentmiklós határában azok az avarkori aranytárgyak, amelyek közül a fennmaradt 23 aranyedény kalandos körülmények között előbb Pestre, majd Bécsbe került. A tárlat különlegessége volt, hogy itt voltak először láthatók együtt László Gyula régész-történész professzor a honfoglalás korát bemutató lenyűgöző szépségű eredeti grafikái, valamint Arany János: *Rege a csodaszarvasról* című költeményéhez készített illusztrációi. A kiállítást Lezsák Sándor, az Országgyűlés alelnöke nyitotta meg.

Jelenlét

Dr. Kállai Mária országgyűlési képviselő, Szolnok Város korábbi kulturális alpolgármestere nyitotta meg a 116 éves, Magyar Örökség-díjas Szolnoki Művésztelep alkotóinak *Jelenlét* című kiállítását 2019 januárjában. A különlegesen gazdag és sokszínű gyűjteményt Wehner Tibor művészettörténész méltatta. A művésztelep ma is igyekszik méltó lenni az elődökhöz a hagyomány és megújulás jegyében. A Művésztelep nagyszerű művészeinek - Pogány Gábor Benő Munkácsy-díjas szobrászművész, Verebes György Munkácsy-díjas festőművész, Szabó György Munkácsy-díjas szobrászművész, Révi Norbert szobrászművész, Baráth Fábián szobrászművész, Fazekas Magdolna festőművész, Soosur Georgius festőművész, Király György festőművész, - alkotásai március 22-ig vendégeskedtek a Velencei-tó környékének legszebb épületében. A szolnoki művészek törekvéseire bátorító és megerősítő visszajelzést adtak a kastélyba látogatók.

Kép-történetek a magyar grafika mestereitől

A Kovács Gábor Művészeti Alapítvány, KOGART legfontosabb missziója a magyar képzőművészet értékeinek feltárása és bemutatása. A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvánnyal együttműködve erre adott különleges lehetőséget a kápolnásnéki Halász-kastélyban március 30-án megnyíló tárlat, ahol a közönség betekintést nyert a kortárs magyar grafika izgalmas és varázslatosan sokszínű világába. A kastély egymásba nyíló terei alkalmat adtak egy-egy korszak vagy alkotó munkásságának önálló bemutatására, ugyanakkor – mintegy fejezetekre tagolva – a kiállítás körképet nyújtott a különböző grafikai technikákkal dolgozó mesterek szűk, de annál exkluzívabb köréről a ma már klasszikusnak számító alkotóktól korunk meghatározó művészein át egészen a fiatal nemzedékig.

L. Simon László, Lezsák Sándor az Országgyűlés alelnöke és László Zoltán a *Puszták aranya* című kiállítás megnyitóján

A Szolnoki Művésztelep *Jelenlét* című tárlatának megnyitóján

Az emlékezés ünnepei

A Halász-kastélyba és parkjába újabb műalkotások kerültek, amelyek az emlékezés és emlékeztetés fontos momentumai, felavatásuk is emlékezetes ünnepé vált.

Pogány Gábor Benő: Széchenyi István

Széchenyi István, a legnagyobb magyar születésének 225. évfordulóján avatták fel mellszobrát a Halász-kastély parkjában 2016 őszén. Pogány Gábor Benő szobrászművész alkotásánál Gulyás Gergely, a Magyar Országgyűlés alelnöke mondott beszédet: Széchenyi István megtanít minket arra, hogy a pártok felett van valami, ami átfogó, művein keresztül az egész magyar életet átfogta, a magyar történelem minden kihívására megkísérelt választ adni – fogalmazott. Családi háttere, amely bölcsője volt, például szolgált arra, hogy a nemzethez jóakarattal, nagyvonalúsággal, kérlelhetetlen elkötelezettséggel és tettvágygal kell fordulni, predesztinálta arra, hogy nagy tetteket vigyen végbe hazájáért – hangsúlyozta Gulyás Gergely. Tessely Zoltán országgyűlési képviselő, miniszterelnöki biztos köszöntőjében azt hangsúlyozta, hogy a múlt tükrébe tekintve erőt meríthetünk a ma kihívásaival szemben. L. Simon László országgyűlési képviselő a szobor leleplezését követően, pohárköszöntőjében elmondta, a tervek szerint legközelebb Magyary Zoltán szobrát avatják a kastély kertjében, és elkészül a Fejér megyei közéleti emlékfal első domboorműve is.

Széchenyi István mellszobra

Gulyás Gergely, az Országgyűlés alelnöke mondott avatóbeszédet

Kontur András: Nagy sárga Nap

2017. szeptember 22-én, az őszi nap-éj egyenlőség napján avatták fel Kontur András: *Nagy sárga Nap* című alkotását. Wehner Tibor művészettörténész mondott avatóbeszédet. A különlegesen szép alkotás a kastély parkjában kapott helyet.

Kontur András: Nagy sárga Nap

Fejér megyei közéleti pantheon

A Fejér megyei irodalmi emlékfal folytatásaként a Halász-kastély parkjának falkerítésén kezdeményezte az Alapítvány a Fejér megyei közéleti pantheon létrehozását. Az első domborművet 2017. decemberében a 200 éve született Gróf Galánthai Fekete János, Kápolnásnyék szülötte, megyei tiszteletbeli főjegyző, író, költő és levéltáros tiszteletére helyezték el. Béres János szobrászművész alkotását Dr. Molnár Krisztián, a Fejér megyei közgyűlés elnöke avatta fel.

Béres János: Gróf Galánthai Fekete János

A második dombormű 2018 októberében került a pantheonba. Prohászka Ottokár katolikus egyházi író, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, Székesfehérvár tizenötödik püspöke születésének 160. évfordulója tiszteletére Elek Imre szobrászművész készített csodálatos domborművet. Alkotását Spányi Antal megyéspüspök avatta fel és szentelte meg.

Récsei Norbert plébános, Rózsa László a támogató MÁD-OIL Kft. ügyvezetője, Podhorszki István, Kápolnásnyék polgármestere, Spányi Antal megyéspüspök, L. Simon László és Elek Imre szobrászművész

A harmadik dombormű Sipos Gyula (1872–1959) magyar királyi ezredes, később altábornagy, a Magyar Királyi 17. honvéd gyalogezred parancsnoka, Székesfehérvár díszpolgára emlékére készült. A hős ezredes domborművét, Bíró Lajos alkotását, Hermann Róbert, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum főtanácsosa avatta fel 2018 decemberében.

L. Simon László, Dr. Görög István, a KEMPP ügyvezetője, Bíró Lajos szobrászművész és Dr. Hermann Róbert, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum főtanácsosa Sipos Gyula domborművéénél

2019-ben még két domborművel gazdagodik a közéleti emlékfal: Bory Jenő és Gróf Nádasdy Ferenc tiszteletére készül el Pintér Balázs és Nagy Benedek alkotása.

Blaskó János: Magyary Zoltán

Magyary Zoltán (1888–1945) egyetemi tanár, iskolateremtő tudós, a közigazgatás tudományának nemzetközi hírnöke volt. Születésének 130. évfordulójára elkészült szobrát, 2018. július 14-én, Navracsics Tibor európai uniós biztos avatta fel a Halász-kastély parkjában. A szobor Blaskó János szobrászművész alkotása.

Navracsics Tibor
európai uniós biztos,
L. Simon László
és Blaskó János
szobrászművész
Magyary Zoltán szobrának
leleplezésénél

Kontur András: Frakk és Labdarózsa

2018. október 27-én Csukás István, költő, író és Novák Katalin család- és ifjúságügyért felelős államtitkár avatta fel az adonyi születésű Bálint Ágnes halálának tizedik évfordulóján a tiszteletére elkészült Frakkot és Labdarózását ábrázoló domborműveket. Kontur András szobrászművész alkotásai a park játszótérét védő falra kerültek. Az ünnepséget követően magyar versek dalfeldolgozásaiból adott koncertet a Kávészünet Zenekar.

Novák Katalin államtitkár
és Csukás István író Frakk
domborművének

Kastélykoncertek

A 2018 nyarán először megrendezett *KastélyKoncert* sorozat átütő sikert hozott. Hangulatos, nyári esti koncertekre várták az érdeklődőket a Halász-kastély parkjába, és a teltházas estek igazolták, hogy szükség van a könnyed, de igényes komolyzenei és jazzkoncertekre. Népszerű és nagyszerű fellépők zenei produkciói színesítették az esti programokat a Velencei-tó partján. A fellépők között szerepelt az Alba Regia Szimfonikus Zenekar *Mozart a kastélyban* című hangversenyükkel, amelyet Ács János vezényelt. A Múzeumok Éjszakáján a Savaria Barokk Zenekarra koncertjén barokk gyöngyszemek csendültek fel G. F. Händel operáiból. A Virtuózokból jól ismert Demeniv Mihály harmonikaművész

A Velencei-tó partján egyértelműen van igény a könnyed, de igényes komolyzenei és jazzkoncertekre.

és Tálás Áron zongoraművész különleges világba varázsolta el hallgatóságát a *Játékos Lélek – a harmonika* című estjükön. *Kis Éji Jazz* címmel hatalmas sikert hozott Gájer Bálint és Horváth Márk koncertje is. A Sárík Péter Trió nyári koncertjükön Beethoven szimfóniáinak és zongoraszonátainak részleteit játszotta. A tó környékén jól ismert Dr. Jazz Band dallamos, ritmusos, érzelmekben gazdag instrumentális és improvizatív zenével örvendeztette meg a lelkes közönséget. Szeptemberben a Kulturális Örökség Napjai rendezvénysorozat keretében a Halász-kastély parkja újabb csodának adott otthont: többek között Puccini, Verdi, Bellini és Mascagni remekművei csendültek fel Schnöller Szabina énekművész tolmácsolásában, zongorán Polgár Judit kísért. A sikeres sorozat folytatódik.

Teltház a nyáresti Gájer Bálint *KastélyKoncerten*

Kastélymesék

Különleges programsorozat indult a kápolnásnyéki Halász-kastélyban 2018-ban. Az őszi-téli időszakban havonta egy este különleges vendégek különleges helyszínen mesélnek különleges kastélyokról, épületekről, és az ezekhez kapcsolódó személyes történeteik segítségével hívják rendhagyó kalandozásra hallgatóságukat. Az esteken fontos szerepet kap a zene is. A vendégekkel Rodics Eszter, a kastély igazgatója beszélget.

A Kastélymesék vendége volt az elmúlt időszakban többek között Kirtsch Annamária és Szabóné Kircsfalusi Katalin a kastély utolsó tulajdonosa, Ifj. Halász Gedeon unokái, akik a család és a kastély történetéről meséltek. Bányai Balázs történész, a Halász-kastély történetének kutatója. Margittai Gábor író, újságíró, aki arról mesélt, hogyan született a *Tiltott kastély* című kötet, amelyben felkerekedett, hogy kinyomozza, mi lett az erdélyi nemesi családok tagjaival, miként próbálnak visszaköltözni oda, ahonnan még az emléküket is igyekeztek kitörölni. Gróf Nádasdy Borbála kalandos életéről, a Nádasdy-családról, a nádasdladányi kastélyról mesélt a zsúfolásig megtelt teremben. Vendég volt még Gulyás Gábor művészettörténész, E. Csorba Csilla művészettörténész, Grászli Bernadett a győri Rómer Flóris Múzeum igazgatója, Dr. Fülöp Gyula régész és még sokan mások.

Fontos gondolatok, bensőséges beszélgetések a „kastély” jegyében egy csésze tea vagy kávé mellett, hangulatos dallamokkal kísérve.

Kastélymesék gróf Nádasdy Borbálával

Advent a Kastélyban

Az ünnepi díszbe öltöztetett Halász-kastélyban és udvarán az adventi időszakban gyertyagyújtással, forralt borral, karácsonyi dallamokkal és irodalommal várták az ünnepre készülődőket. A színes programok között koncertezett a Musica Profana régizene együttes, a MusiColore énekegyüttes számos kórus és több iskola diákcsoportja is színvonalas és ünnepi hangulatú műsorral örvendeztette meg a közönséget. A kastély előtt felállított adventi koszorún minden alkalommal közismert személyek gyűjtötták meg a várakozás gyertyáit, és osztották meg ünnepi üzeneteiket a jelenlévőkkel.

Adventi díszben a kastély

Advent a kastélyban

Szőlészoszlop avatás és Fejér megyei borverseny

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Fejér Megyei Szervezete és a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány közösen hirdette meg a második Fejér megyei borversenyt. Az ünnepélyes eredményhirdetésre 2018. szeptember 22-én a kápolnásnyéki Halász-kastélyban került sor. A Szőlészet ünnepe keretében Szőlészoszlopot is avattak. Egy kétszáz éves kovácsoltvas kereszt ihlette L. Simon László országgyűlési képviselőt arra, hogy a Fejér megyei borászatokat elkötelezett támogatójaként és szereplőjeként felállíttassa azt az emlékművet, amelynek otthona – a kápolnásnyéki Halász-kastély – minden esztendőben a legjobb megyei borok ünnepének helyszíne is lesz. Az alkotást a kápolnásnyéki Richter Ferenc szobrászművész készítette el. A szobrot – egy szőlőindákkal átölelt oszlopot, tetején a kereszttel – Győrffy Balázs országgyűlési képviselő, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke avatta fel. A megyei borversenyen 56 tételt díjaztak. A megyei borkészítők és pezsgőgyártók közül tíz aranyérmest, valamint több ezüst és bronzérmest köszöntöttek a díjátadón, amelyen a legjobbak a szőlészoszlop kicsinyített mását kapták emlékül, amelyet Győri Ilona keramikus készített.

**A kastély és a Szőlészoszloppal
ékesített park minden évben
a legjobb megyei borok
ünnepének ad méltó helyszínt.**

Richter Ferenc szobrászművész Szőlészoszlopának avatása a kastély parkjában

Velencei-tavi turisztikai évadnyitó

Hagyományteremtő cézzal szervezte meg az első Velencei-tavi Turisztikai Évadnyitót a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány 2018. május 10-én a kápolnásnyéki Halász-kastélyban. Az eseményt L. Simon László és Tessely Zoltán országgyűlési képviselő nyitotta meg. Az Évadnyitó célja, hogy fórumot biztosítson a térségi turisztikai szereplők és a szakemberek számára az eszmecserére, felhívja a szélesebb közvélemény figyelmét arra, hogy a Velencei-tónál milyen fejlesztések zajlanak, mik a tervek, és hogyan igazolják vissza a törekvéseket a számadatok. Az Alapítvány minden évente megszervezni az Évadnyitót, amely helyet ad a 2019-ben alapított Velencei-tóért díj átadásának is.

L. Simon László országgyűlési képviselő köszöntője a Turisztikai Évadnyitón

A megújult istállóépületet Sárkányölő Szent György védi

Szent György-napi tavaszköszöntő ünnep keretében Fekete Péter kultúráért felelős államtitkár avatta fel a jövőben az Alapítvány irodaépületeként és műtárgyraktárként szolgáló, valaha istállóként működő épületét 2019 áprilisában. Az elegánsan kialakított épületre került Pogány Gábor Benő Sárkányölő Szent Györgyöt ábrázoló terrakotta domborműve. Az avatót követően kamarakoncerttel várták, majd ízletes pörkölttel vendégelték meg a résztvevőket.

Fekete Péter kultúráért felelős államtitkár és L. Simon László leplezik le a domborművet

Újabb szoborral gazdagodott az agárdi tóparti sétány

Id. Radetzky Jenő szobrát – Kontur András szobrászművész alkotását – 2017. november 26-án avatták a tóparti kerékpárút mellett kialakított sétányon, az agárdi csónakkikötőnél. A szoborparkban olyan nagyságokról készült képzőművészeti alkotások találhatók, akik részt vettek a Velencei-tó természetvédelmében: a tó természeti kincseit feltáró és értékmegőrző munkájukért, a Velencei-tóért végzett tevékenységük alapján ismert és elismert személyiségek. Herman Ottó, Chernel István és Solymos Ede társaságába most az agárdi Madárvárta első igazgatója, id. Radetzky Jenő szobra került. A megvalósítás – amint a szoborpark többi alkotása is –, a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány és Gárdonyi Város együttműködésének eredményeként, a Nemzeti Kulturális Alap finanszírozásában jött létre.

L. Simon László országgyűlési képviselő, a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány alapítója emlékezett a Madárvárta „örökös lakójára”, aki rendkívül sokszínű egyéniség volt: tudós, tanár, népművelő, közéleti ember, tudományos és ismeretterjesztő előadó, szakmai cikkek és tanulmányok írója, természetfotós, kisfilmek alkotója. Tengernyi írását egy mappában őrizte, amelyre ezt a jelmondatot írta: „A szellem a legmagasabb méltóság!” Az életművéhez kapcsolódó fontosabb fogalmakat az alábbiakban összegezte az ünnepség szónoka: id. Radetzky Jenőt mindenekelőtt a felelősségvállalás, a fegyelmezettség, a példamutatás, a természetszeretet, a szép magyar beszéd és a szép magyar nyelv őrzése, valamint az elhivatottság jellemezte.

**A szellem
a legmagasabb
méltóság!**

Id. Radetzky Jenő szobrának avatása az agárdi sétányon

Pogány Gábor Benő szobrászművész és L. Simon László a Szent György domborműnél a Rendőrkapitányság épületének avatóünnepségén

Sárkányölő Szent György az új gárdonyi rendőrkapitányság épületén

Európai színvonalú, első osztályú épület jelképes kulcsát vehette át 2019. április 9-én Sági János, a Gárdonyi Rendőrkapitányság vezetője azon az ünnepségen, amelyen hivatalosan is átadták a Velencei-tó közvetlen közelében felépült rendőrségi központot. A 21. század követelményeinek megfelelő, modern épület Gárdonyi város önkormányzata közreműködésével épülhetett meg. Az új kapitányság épületének megvalósítását még az előző ciklusban kezdeményezte L. Simon László országgyűlési képviselő a kormánynál, a javaslatát elfogadták, és a beruházás Tessely Zoltán helyi országgyűlési képviselője alatt valósult meg. A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány nagylelkű felajánlásaként a kapitányság falára került Pogány Gábor Benő szobrászművész Sárkányölő Szent Györgyöt, a rendőrök védőszentjét ábrázoló bronz domborműve, amelyet az alkotó és L. Simon László lepleztek le.

Szobrot emeltek az Egri csillagok írójának Sepsikőröspatakon

Gárdonyi Géza bronz mellszobrát avatta fel Balog Zoltán, emberi erőforrás miniszter 2017. július 21-én Sepsikőröspatakon, Gárdonyi testvérvárosában. Pető Hunor alkotását a Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány ajándékozta a községnek, Balog Zoltán miniszteri keretének hozzájárulásával. L. Simon László országgyűlési képviselő, a VTKA alapítója történelmi eseménynek nevezte a szoboravatást.

A felavatott Gárdonyi-szobor

A VELENCEI-TAVI KISTÉRSÉGÉRT ALAPÍTVÁNY

A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány alkalmi kiadványa, harmadik, bővített kiadás, 2019

Kiadó: Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány, 2475 Kápolnásnyék, Deák Ferenc utca 10.,

Felelős kiadó: Dr. Kazai Viktor, az alapítvány kuratóriumának elnöke,

Szerkesztő: Bajnai Zsolt, Rodics Eszter **Fotók:** Csákvári Zsigmond, Kőműves András, VTKA archívum

Gráfika: Layout Factory **Nyomás:** *mondAt Kft.*, www.mondat.hu

Megjelent 2019 májusában 2000 példányban www.vtka.hu

A Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány kiadványai

A BENCE-HEGYI KILÁTÓ

VELENCEI-TAVI
KÖNYVTÁR 1

EÖTVÖS JÓZSEF EMLÉKEZETE

A felújított ercsi Eötvös-kápolna

VELENCEI-TAVI
KÖNYVTÁR 2

A kiadványok megvásárolhatók a kápolnásnyéki Halász-kastélyban,
illetve megrendelhetők a level@vtk.hu e-mail címen.

Velencei-tóért díj

Fővédnök:
Gulyás Gergely miniszter

Alapítók:
Velencei-tavi Kistérségért Alapítvány
Velence Resort & SPA

Kiemelt támogatók:
SW Umwelttechnik Magyarország Kft.
Suzuki Barta

Velencei-tavi Kistérségért
Alapítvány

